

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องการจัดการบริหารยาคลัง กรณีศึกษา ฝ่ายเภสัชกรรม มีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอเป็นแนวทางในการบริหารยาคลัง และเพื่อช่วยในการวางแผนการตัดสินใจในการบริหารงาน ซึ่งมีวิธีการดำเนินการโดยการใช้ตัวแบบวิธีการพยากรณ์ความต้องการ (Forecasting) ABC Analysis และ Economic Order Quantity (EOQ) ร่วมกัน การศึกษาครั้งนี้มุ่งเน้นยาในกลุ่ม V ในหมวด ก ข ค ง และ จ ซึ่งเป็นยาที่มีความสำคัญต่อการป้องกันและการรักษาโรคในสถานพยาบาล ซึ่งใช้ข้อมูลระหว่างปี 2550-2554 เพื่อเสนอเป็นแนวทางในการปรับปรุงการบริหารยาคลัง ของฝ่ายเภสัชกรรม เพื่อลดปัญหาการขาดแคลนยา และความไม่เพียงพอกับความต้องการ โดยมีรายละเอียดดังนี้

5.1 สรุปการพยากรณ์ (Forecasting)

การพยากรณ์โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลในอดีตระหว่างปี 2550-2554 มีรายการยาในกลุ่ม V ทั้งหมด 187 รายการ และพยากรณ์โดยเน้นความเคลื่อนไหวของข้อมูลเมื่อเวลาผ่านไป โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ผลทางสถิติ MINITAB 14 ช่วยในการพยากรณ์ การพยากรณ์การเบิกจ่ายยา ย้อนหลังด้วยวิธีการต่างๆ เปรียบเทียบค่าความคลาดเคลื่อนของวิธีการพยากรณ์ หาวิธีการพยากรณ์ที่เหมาะสมและพยากรณ์ความต้องการใช้ยาในอนาคต สำหรับค่าการพยากรณ์ในรายการที่จัดประเภทกลุ่ม ABC Analysis เฉพาะกลุ่ม A B นั้นมีดังนี้ รายการชื่อ Alpha_xxx รายการชื่อ Eth_xxx รายการชื่อ Hemofil_xxx รายการชื่อ Reo_xxx รายการชื่อ Si_xxx และ รายการชื่อ Thymog_xxx นั้น มีวิธีการพยากรณ์ที่เหมาะสมคือวิธีการพยากรณ์แบบฤดูกาลของวินเตอร์ (Winter's Method) ส่วนรายการชื่อ ATG_xxx มีวิธีการพยากรณ์ที่เหมาะสมคือ วิธีการพยากรณ์แบบ Double Exp Smoothing

5.2 สรุปการจัดการสินค้าคงคลังระบบ ABC Analysis

จากการศึกษาการประยุกต์ใช้ระบบ ABC Analysis ในการแบ่งประเภทกลุ่มยาตามปริมาณการเบิกจ่ายด้วยวิธีการวิเคราะห์ ABC Analysis ทำให้ทราบว่า รายการยาใดมีมูลค่ารายปีสูง ซึ่งจำเป็นสำหรับในการวางแผนการสั่งซื้อ การแบ่งประเภทกลุ่มยาตามวิธีวิเคราะห์ ABC Analysis

นั้นสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการควบคุมยาคงคลัง การจัดซื้อ และการกำหนดระดับความเข้มงวดในการบริหารยาคงคลัง โดยมีรายละเอียดแต่ละประเภทดังนี้

ประเภท A เป็นยาที่มีมูลค่าการใช้ในรอบปีสูง ตามหลักเกณฑ์จะมีรายการยาคงคลังจำนวน 2 รายการ มีมูลค่าประมาณ ร้อยละ 71.39 หรือ 2,445,324,048 บาท ของมูลค่ายาทั้งหมด

ประเภท B เป็นยาที่มีมูลค่าการใช้ในรอบปีในระดับปานกลาง ตามหลักเกณฑ์จะมีรายการยาคงคลังจำนวน 5 รายการ มีมูลค่าประมาณร้อยละ 16.87 หรือ 526,287,927 บาท ของมูลค่ายาทั้งหมด

ประเภท C เป็นยาที่มีมูลค่าการใช้ในรอบปีน้อย ตามหลักเกณฑ์จะมีรายการยาคงคลังจำนวน 180 รายการ มีมูลค่าประมาณร้อยละ 13.24 หรือ 453,611,379.75 บาท ของมูลค่ายาทั้งหมด

5.3 ปริมาณการสั่งซื้ออย่างประหยัด Economics Order Quantity (EOQ)

การคำนวณหาปริมาณการสั่งซื้อที่ประหยัดที่สุด พิจารณาใช้ตัวแบบปริมาณการสั่งซื้อ เนื่องจากเป็นตัวแบบโดยที่ทราบค่าความต้องการใช้รายปีที่แน่นอน มีระยะเวลานำคงที่ การสั่งซื้อสามารถส่งในปริมาณที่ครบในครั้งเดียว และไม่มีส่วนลด ในการคำนวณหาจุดสั่งซื้อ จากการคำนวณหาปริมาณการสั่งซื้อที่ประหยัดในยาในกลุ่ม ABC Analysis เลือกเฉพาะยาที่อยู่ในกลุ่มที่มีมูลค่าสูงคือประเภท A และ B ซึ่งมีรายการยา จำนวน 7 รายการ เมื่อนำไปหาจุดสั่งซื้อที่ประหยัด รายละเอียดแสดงที่ 4.3 การหาปริมาณการสั่งซื้ออย่างประหยัด Economics Order Quantity (EOQ) และจุดการสั่งซื้อใหม่ (Reorder Point)

5.4 นโยบายสินค้าคงคลัง แบบ (s,S)

นโยบายการบริหารสินค้าคงคลังแบบ s,S เป็นนโยบายที่ช่วยเติมเต็มสินค้าเมื่อระดับสินค้าคงคลังลดลงจากจุดที่สินค้าคงคลังอยู่ในระดับต่ำ จึงมีการสั่งซื้อเพื่อให้สินค้าคงคลังยังอยู่ในระดับที่เหมาะสมและเพื่อป้องกันการขาดแคลนและลดปัญหาความไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้ จากการเปรียบเทียบนโยบายการแบบเดิมกับนโยบายแบบใหม่ในรายการยาที่อยู่ในกลุ่ม A สรุปได้ว่า รายการยาชื่อ Si_xxx สามารถลดงบประมาณลงจาก 11,961,547.09 บาท เป็น 7,732,434.80 บาท/ปี และรายการยาชื่อ ATG_xxx สามารถลดงบประมาณลงจาก 11,031,167.65 บาท เป็น 6,410,668.88 บาท/ปี รายการยาทั้งสองรายการนี้สามารถช่วยลดงบประมาณเฉลี่ยต่อปีประมาณ 4,425,057 บาท ทั้งนี้ผู้วิจัยจึงขอเสนอนโยบายการบริหารสินค้าคงคลังแบบ (s,S) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารการใช้ นโยบายสินค้าคงคลังต่อไป

5.5 ข้อเสนอแนะ

5.5.1 การพยากรณ์เป็นเทคนิคที่นิยมใช้กันมากโดยเฉพาะการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการพยากรณ์ที่สามารถบอกถึงค่าการพยากรณ์ในเชิงปริมาณ ทำให้งานต่อการประเมินผลการพยากรณ์ดังนั้นวิธีการนี้จะต้องมีการเก็บรวบรวมข้อมูลในอดีตมากพอที่จะนำไปใช้ในการพยากรณ์ เพื่อความแม่นยำมากที่สุด และยังขึ้นอยู่กับลักษณะของสินค้าด้วย

5.5.2 การคำนวณปริมาณการสั่งซื้อที่ประหยัด (EOQ) จุดสั่งซื้อใหม่ (ROP) เพื่อให้ได้ค่าที่เหมาะสม ทั้งนี้ผู้ศึกษาวิจัยจึงขอเสนอให้มีการคำนวณตัวเลขใหม่เนื่องจากตัวเลขที่จะนำไปใช้ในการคาดการณ์หรือคำนวณนั้นจะต้องเป็นตัวเลขที่เป็นปัจจุบันหรือที่เกิดขึ้นจริง เพราะข้อมูลในอนาคตอาจมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา อย่างไรก็ตามในการบริหารจัดการยาคงคลังเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพแล้วนั้น นอกจากจะนำแนวคิดดังกล่าวไปปรับใช้แล้วนั้น ยังคงต้องคำนึง ถึงความสอดคล้องของนโยบาย ในการบริหารจัดการยาคงคลังของหน่วยงานด้วย

5.6 ปัญหาและอุปสรรคของงานวิจัย

ระบบการเรียกข้อมูลย้อนหลังยังมีความล่าช้าใช้ระยะเวลานานและขั้นตอนการขอข้อมูลค่อนข้างที่จะซับซ้อน